

Akcioni plan za implementaciju preporuka Skupštine građana Mostara

Tema: Čistoća i održavanje javnih prostora u Gradu Mostaru

Nadležno tijelo za sprovođenje: Gradsko vijeće Grada Mostara

U 7. mjesecu 2021. godine, 47 građanki i građana Mostara učestvovalo je u prvoj Skupštini građana u Bosni i Hercegovini. Gradsko vijeće Grada Mostara, koje je prepoznalo važnost uključivanja svojih građana u procese donošenja odluka, je u saradnji sa Kongresom lokalnih i regionalnih vlasti Savjeta Evrope organizovalo prvu Skupštinu građana u Mostaru. Kroz participativni i deliberativni pristup, uz zajedničku energiju i predan rad, članovi Skupštine građana Mostara su izradili niz preporuka i smjernica za relevantne gradske vlasti o tome kako odgovoriti na pitanje:

„Kako Grad Mostar može poboljšati čistoću javnog prostora i učiniti ga prijatnijim?“

Na osnovu preporuka Skupštine građana i uz podršku Kongresa, Gradsko vijeće Grada Mostara izradilo je detaljan Akcioni plan za implementaciju svake preporuke. Ovaj plan podrazumijeva implementaciju ukupno 32 preporuke podijeljene u 5 tematskih cjelina, u pogledu resursa, aktivnosti koje treba provesti, nadležnih tijela, indikatora i vremenskih okvira. Krajnji cilj ovog plana je doprinijeti razvoju održivih rješenja za ključne probleme koji se odnose na čistoću i održavanje javnih prostora u Gradu Mostaru.

Tematska cjelina: 1. Uređenje zelenih površina i upotreba javnih prostora i stvaranje novih

No.	Preporuka	Nadležnost	Aktivnost	Indikator	Resursi	Vremenski okvir	Komentari
1.	Postaviti kante za otpatke, na svim javnim prostorima u gradu, prema unaprijed utvrđenim standardima. Sve postavljene kante za otpatke prazniti najmanje dva puta dnevno. Pražnjenje kanti organizirati češće u turističkim dijelovima grada.	Nadležni odjeli u Gradu Mostaru/Odjel za privredu, komunalne i inspeksijske poslove. Služba za komunalne poslove. Javno komunalno preduzeće.	1. Kupovina dodatnih kanti; 2. Definisati metodologiju za postavljanje kanti za otpatke; 3. Napraviti/ažurirati plan za upravljanje otpadom (U ovisnosti o odobrenim sredstvima ZKP-a).	1. Povećan broj kanti; 2. Izrađen/ažuriran plan za upravljanje kantama za otpad. Po usvojenom operativnom programu ZKP-a za 2022 god.	- Finansijski resursi Sredstva odobrena budžetom grada Mostara za 2022 godinu.	2022 godina.	/
2.	Plansko oživljavanje, održavanje i povećavanje zelenih površina.	Nadležni odjeli u Gradu Mostaru. Odjel za urbanizam i građenje. Odjel za privredu, komunalne i inspeksijske poslove. Javno komunalno preduzeće.	1. Preuređenje i povećavanje postojećih zelenih površina/parkova; 2. Izgradnja novih zelenih površina / parkova.	1. Preuređene postojeće zelene površine/parkovi; 2. Kreirane nove zelene površine / parkovi.	- Finansijski resursi Sredstva odobrena budžetom Grada Mostara za 2022 godinu.	2022.godina	Odjel za urbanizam i građenje nadležan je za poslove revitalizacije i povećanja zelenih površina. Odjel za privredu, komunalne i inspeksijske poslove nadležan je za poslove održavanja javnih zelenih površina.

3.	Postaviti table sa upozorenjem o nebacanju smeća na sve javne, zelene površine, devastirane objekte, izletišta i na mjesta na kojima nije dozvoljeno odlaganje smeća.	Odjel za privredu, komunalne i inspeksijske poslove. Javno komunalno preduzeće.	Nabavka i postavljanje tabli sa upozorenjima prema predviđenom planu ZKP-a za 2022 god.	Plan pozicioniranja tabli i postavljanje istih.	Proračunska stavka budžeta Grada Mostara za 2022 god. – Zaštita okoliša	2022.godina	Poslovi po službenoj dužnosti i po zahtjevima povjerenika MZ-a.
4.	Aktivirati rad mjesnih zajednica.	Odjel za organizaciju, pravne poslove, opću upravu, civilnu zaštitu i vatrogastvo.	Povjerenicima Mjesnih zajednica dostaviti Akcioni plan i uključiti /aktivirati ih kroz proces implementacije preporuka.	Uspješnija implementacija preporuka kroz bolje praćenje provođenja preporuka i rada na terenu.	Intelektualni resursi.	2022.godina	/
5.	Iznalaženje posebnih otvorenih površina za kućne ljubimce i stavljanje u zakonsku regulativu korištenje javnog prostora za kućne ljubimce.	Odjel za urbanizam i građenje.	U planskoj dokumentaciji planirati posebne površine.	Trenutno ne postoji poseban park za kućne ljubimce. Rješavati problematiku.	Osigurati sredstva u Proračunu za 22,23,24.godinu.	2024.godina	/
6.	Povećati broj pranja najfrekventnijih ulica (prometnica i pješačkih zona) u ljetnom periodu.	Odjel za privredu, komunalne i inspeksijske poslove. Javno komunalno preduzeće.	Povećanje broja pranja prve komunalne zone i po potrebi vanredna pranja i čišćenja.	Povećanje broja operacija pranja U periodu od 15.04.2022 do 15.10.2022. god.	Planirana sredstva budžeta za 2022 godinu.	2020,2021,2022.godina	Pranje ulica se provodi redovito.
7.	Pranje kontejnera i dezinfekcija prostora oko kontejnera po	Javna komunalna preduzeća.	Pranje sukladno odluci o komunalnom redu.	Povećan broj operacija i čistoća.	Finansira se sredstvima individualne	2022.godina	/

	unaprijed utvrđenim kriterijima.	Nadzor: Služba za inspekcijske poslove.			komunalne potrošnje (iz naplate građanima).		
8.	Urediti kupališta i izletišta u gradu Mostaru prema potrebama građana, te organizirati redovno održavanje istih.	Odjel za privredu, komunalne i inspekcijske poslove. Služba za komunalne poslove. Javna komunalna preduzeća.	Periodično uređenje po planu ZKP- a. U prosjeku 3X godišnje.	Povećanje broja i inteziteta operacija košenja i čišćenja.	Planirana sredstva budžeta za 2022 godinu.	2022.godina	/
9.	Dovršiti izgradnju Aqua parka u sjevernom dijelu grada Mostara-Vrapčići.	Odjel za urbanizam i građenje.	/	/	/	/	Projekat iz finansija Grada Mostara nije realan-potreban investitor. Raspisati javni poziv za ponudu investitora.
10.	Uređenje javnih prostora (trgovi, javni toaleti, itd), koji ne predstavljaju nužno zelene površine. Preispitati odluke o korištenju istih.	Odjel za privredu, komunalne i inspekcijske poslove. JP Komunalno d.o.o. JP Parkovi.	Planirati i tražiti rad druge smjene u javnim toaletima.	Povećanje broja operacija čišćenja.	Planirana sredstva budžeta za 2022. godinu.	2022.godina	/
11.	Završetak sportske dvorane u što kraćem roku.	Odjel za urbanizam i građenje.	/	/	/	/	Grad Mostar će pokrenuti reviziju projekta i tražiti sredstva.

Tematska cjelina: 2. Podizanje svijesti i edukacija građana i građanki

No.	Preporuka	Nadležnost	Aktivnost	Indikator	Resursi	Vremenski okvir	Komentari
1.	Podizanje svijesti građana i građanki Mostara o čistoći grada Mostara putem kampanja kroz društvene mreže, medije, bilborde, najmanje 2 puta godišnje (proljeće i jesen) po 30 dana.	Odjel za privredu, komunalne i inspeksijske poslove.	Težiti organizaciji društvenih kampanja o čistoći Grada Mostara u skladu sa jačanjem kapaciteta javnih komunalnih preduzeća.	Podizanje svijesti građana kroz društvene kampanje o čistoći Grada Mostara zajedno sa boljom uslugom komunalnih preduzeća.	Materijalni i intelektualni resursi. Sredstva budžeta Grada Mostara za 2022,23,24.godinu. Sredstva javnih komunalnih preduzeća.	2022,23,24.godina	/
2.	Iskazivanje interesa za uspostavljanjem saradnje sa Gradom Udine, nositeljem EU projekta "razigrana paradigma". Priprema sličnog projektnog prijedloga i implementiranje u gradu Mostaru.	Gradonačelnik, Grad Mostar.	Uspostaviti komunikaciju sa Gradom Udine i razmjenu iskustava na implementaciji projekta „razigrana paradigma“ Napraviti plan mogućnosti provedbe projekta.	Jačanje društvene povezanosti, promocija građanskih sloboda i urbanog načina življenja kroz edukaciju i igru.	Intelektualni i organizacijski resursi.	2024.godina	/
3.	Zadužuju se komunalna preduzeća da se angažiraju u edukaciji djece predškolskog i školskog uzrasta kroz	Odjel za privredu, komunalne i inspeksijske poslove. Javna komunalna preduzeća.	Izmjena sistematizacije i proširenje ljudskih resursa.	Podizanje svijesti građana o čistom okruženju, značaju brige o	Ljudski resursi, intelektualni resursi. Budžetska sredstva 22,23,24.godina.	2024.godina	Trenutno komunalna preduzeća nemaju kapacitete za provođenje preporuke. Poteškoće i

	edukativne radionice o čistoći grada.		Kada se za to stvore preduslovi organizirati redovne edukacije djece predškolskog i školskog uzrasta kroz operativne planove Odjela i javnih komunalnih preduzeća.	životnoj okolini od najranijeg uzrasta djece kroz edukativne radionice i sistem obrazovanja.			sa radom osnovne djelatnosti. Odjel je do sada provodio akcije u okviru izrade LEAP-a, provedena je edukacija po školama o zbrinjavanju elektronskog otpada u suradnji sa operaterom elektronskog otpada ZEOS , te su postavljeni kontenjeri za elektronski otpad.
4.	Pojačati ulogu mjesnih zajednica zajedno sa građanima o podizanju svijesti o čistoći grada.	Odjel za organizaciju, pravne poslove, opću upravu, civilnu zaštitu i vatrogastvo.	Povjerenicima Mjesnih zajednica dostaviti Akcioni plan i aktivirati ih u svrhu praćenja i provođenja preporuka.	Uspješnije i bolje praćenje implementacije preporuka, jačanje i uticaj na svijest građana u vezi čistog okruženja.	Intelektualni i organizacijski resursi.	2022.godina	/
5.	Priznanja najuređenijim i najčišćim mjesnim zajednicama dodijeljena od strane Gradskog vijeća jednom godišnje.	Odjel za privredu komunalne i inspekcijske poslove. Služba za komunalne poslove.	U okviru planiranog izbora za najlijepše dvorište, balkon okućnicu, hortikulturni detalj, moguće je nominirati i nagradu u navedenoj kategoriji	Uvrštenje nominirane nagrade.	Planirati sredstvima budžeta ZKP-a za 2022 godinu.	2022.godina	/

			prema mjesnim zajednicama.				
--	--	--	----------------------------	--	--	--	--

Tematska cjelina: 3. Reorganizacija javnih komunalnih preduzeća

No.	Preporuka	Nadležnost	Aktivnost	Indikator	Resursi	Vremenski okvir	Komentari
1.	Formiranje jednog komunalnog preduzeća sa 3 osnovna sektora: 1.prikupljanje i odvoz otpada; 2.skladištenje otpada; 3.briga o javnim zelenim površinama.	/	/	/	/	/	Odluka Gradskog vijeća o jedinstvenom komunalnom preduzeću postoji.
2.	Uspostaviti jasne kriterijume pri izboru vodećih ljudi kao što su: odgovarajući stepen i stručno obrazovanje, višegodišnje iskustvo u rukovođenju na istim ili sličnim poslovima, da nije funkcioner nijedne stranke, javan i transparentan konkurs, pravo do jednog reizbora za funkciju. Uvesti obavezno šestomjesečno izvještavanje o radu Gradskom vijeću.	/	/	/	/	/	Zakonska obaveza. Provođi se u skladu sa zakonom.

3.	Napraviti sistem objedinjene naplate svih komunalnih usluga u gradu putem obaveznog potpisivanja ugovora između građana, sa jedne, i Grada Mostara, sa druge strane. Ugovorima bi između ostalog bila određena visina naknade za pojedine komunalne usluge, nadležnosti javnih preduzeća, prava i obaveze građana, te pouke o pravnom lijeku u slučaju neizvršavanja ugovornih obaveza.	/	/	/	/	/	Za realizaciju ove preporuke potrebno je promijeniti Zakon o komunalnoj djelatnosti HNŽ/K (Sl.novine HNŽ 4/16) za što je potreban konsenzus na razini cijele HNŽ/K.
4.	Rad komunalnih preduzeća organizovati u smjenama 24 h dnevno.	Javna komunalna preduzeća Grad Mostar.	Težiti reorganizaciji poslovanja i jačanju ljudskih i materijalnih resursa za mogućnost pojačanog obima rada.	Veći komunalni red i čistoća javnih prostora u Gradu Mostaru.	Organizacijski i intelektualni resursi. Budžetska sredstva 22,23,24.godina.	2024.godina	/
5.	U skladu sa finansijskim mogućnostima i uz pomoć međunarodne zajednice modernizovati vozni park i opremu.	Grad Mostar. Javna komunalna preduzeća.	Predviditi sredstva iz budžeta. Pratiti i aplicirati na programe podrške institucija BiH i međunarodne zajednice za jačanje zaštite okoliša.	Materijalno-tehnički ojačana javna preduzeća i bolja usluga čišćenja javnih prostora.	Budžetska sredstva 22,23,24.godina. Programi podrške viših nivoa vlasti i međunarodnih partnera za	2024.godina	/

					saradnju na projektima zaštite životne sredine i okoliša.		
6.	Napraviti novu sistematizaciju radnih mjesta kojom će se smanjiti administracija, a povećati broj direktnih izvršilaca.	Grad Mostar. Javna komunalna preduzeća.	Težiti većoj produktivnosti putem organizacije i preraspodjele poslova i odgovornosti sa više direktnih izvršilaca na terenu. Promovisati uređenost javnih preduzeća i jačanje atraktivnosti za zapošljavanje u istim.	Veći broj direktnih izvršilaca i bolja komunalna usluga.	Budžetska sredstva za 22,23,24.godinu.	2024.godina	/

Tematska cjelina: 4. Upravljanje otpadom

No.	Preporuka	Nadležnost	Aktivnost	Indikator	Resursi	Vremenski okvir	Komentari
1.	Vraćanje komunalnih djelatnosti u zakonske okvire u skladu sa relevantnim Zakonom o komunalnim djelatnostima HNŽ/HNK („Sl. novine HNK“ br. 4/2016)	Odjel za privredu, komunalne i inspekcijske poslove.	Izmjena postojećih odluka u cilju usaglašavanja sa zakonom.	Izrada odluka i ugovora.	Intelektualni resursi.	2021.,2022. godina.	Odluke pripremljene za 2021. i 2022. godinu.

2.	Pravilnik o uređenju kontejnera: jednoobraznost izgleda podloge i ograde, broj korisnika po kontejneru, mogućnost razdvajanja otpada po kontejnerima, video nadzor.	<p>Odjel za urbanizam i građenje.</p> <p>Zavod za prostorno uređenje Grada Mostara.</p>	Izraditi i dostaviti Odluku o razmještanju posuda-kontejnera Gradskom vijeću na usvajanje.	Uređeniji sistem prikupljanja i deponovanja otpada, te smanjenje komunalnih problema.	Intelektualni resursi. Budžet Grada Mostara ZKP-2022.godina	2022.godina	/
3.	Lokalizacija i evidentiranje divljih deponija. Sanacija (odvoz, čišćenje i vraćanje lokaliteta u prvobitno stanje). Postavljanje table s upozorenjem o zabrani odlaganja otpada. Sankcioniranje prekršitelja. Eventualni video nadzor ukoliko se nastavi kršenje zabrane odlaganja otpada. Zadužiti službu za komunalne i inspeksijske poslove grada Mostara da konstantno obilaze divlje deponije i provjeravaju stanje.	<p>Odjel za privredu, komunalne i inspeksijske poslove.</p> <p>Služba za inspeksijske poslove.</p> <p>Služba za komunalne poslove.</p>	<p>Detekcija deponija, plan uklanjanja, uklanjanje.</p> <p>Nabavka i postavljanje tabli sa upozorenjima.</p>	Smanjenje broja divljih deponija.	Planirano sredstvima budžeta Grada Mostara za 22,23,24.godinu.	2021-2022 Godina	/
4.	Preporuka gradonačelniku da Gradskom vijeću uputi u pravnu proceduru prijedlog odluke o zbrinjavanju, otkupu i reciklaži PVC i PET	/	/	/	/	/	Ove djelatnosti su regulirane posebnim propisima-zakonima, pravilnicima i uredbama na razini FBiH i HNŽ/K. Grad Mostar nema nadležnosti

	ambalaže. Preporuka Gradskom vijeću Mostara da ovu inicijativu podrži.						donošenja posebnih propisa izuzev u dijelu koji se tretira kroz Odluku o komunalnom redu.
5.	Istražiti koje su procedure za izvoz otpada iz grada ili države, do stjecanje uvjeta da naše komunalno preduzeće preuzme reciklažu.	/	/	/	/	/	Sakupljanje, odvoz i plasman na tržište vrše ovlašteni operateri-privatna i javna poduzeća. Propise iz ove oblasti možemo naći na stranicama Federalnog ministarstva okoliša i turizma.
6.	Izrada dvorišta za prikupljanje i selekciju reciklažnog otpada.	Odjel za urbanizam i građenje.	U planskoj dokumentaciji planirati nove lokacije.	Već su na pojedinim lokacijama postavljeni kontejneri za selektivno prikupljanje otpada. Potrebno osigurati odvoz već selektiranog otpada, umjesto prikupljanja u iste kamione sa ostalim otpadom.	Osigurati sredstva u Proračunu za projektiranje i izgradnju 22,23,24.godina	2024.godina	/
7.	Sistematska i kontinuirana kontrola tla neposredno u	JP Deponija	Aktivnosti se redovito provode.	Kontrola tla i uticaja u sklopu	Resursi JP Deponija.	Stalno.	JP DEPONIJIA vrši redovna mjerenja u skladu sa

blizini deponije i utjecaj na vodotokove.			zaštite životne okoline.		odredbama iz Okolišne dozvole i Zakona o zaštiti okoliša.
---	--	--	--------------------------	--	---

Tematska cjelina: 5. Institucionalizacija Skupštine građana kao pravni okvir za daljnje djelovanje

No.	Preporuka	Nadležnost	Aktivnost	Indikator	Resursi	Vremenski okvir	Komentari
1.	Preporuka Gradonačelniku da, u suradnji sa Projektnim timom Vijeća Europe, kreira rješenje za institucionalni format Skupštine građana kao savjetodavnog tijela Grada Mostara. Predloženo rješenje dostaviti Gradskom vijeću Grada Mostara na usvajanje.	Grad Mostar. Gradsko vijeće Grad Mostar.	Iznaći najbolji mogući okvir za nastavak procesa Skupštine građana narednih godina. Edukacija službenika u suradnji sa timom Vijeća Evrope u postepenom preuzimanju organizacije procesa Skupštine građana. Planiranje materijalno-tehničkih sredstava Grada Mostara u skladu sa mogućnostima.	Jačanje demokratskog učešća građana u donošenju odluka. Veća legitimnost odluka Grada i vijeća kroz uporište u odlukama i preporukama Skupštine građana Mostara.	Ljudski i Intelektualni resursi. Materijalno-tehnička sredstva Grada Mostara. (Prostorije, oprema, tehnička podrška). Budžetska sredstva 22,23,24.godina	2022, 2023, 2024.godina	/
2.	Da se održi tematska sjednica Gradskog vijeća Grada Mostara na kojoj bi	Gradsko vijeće Grad Mostar.	Usvojiti kao tačku Dnevnog reda na 13.redovnoj sjednici i	Spremnost Gradskog vijeća i odgovornost na	Intelektualni resursi.	2021.godina	/

	predstavnicima Skupštine građana prezentirali zaključke Skupštine građana. Preporuka je da Gradsko vijeće prihvati i implementira zaključke.		usvojiti zajedničke zaključke po ovoj tački.	Gradskoj upravi za konačno provođenje preporuka.			
3.	Da se utvrdi akcioni plan za realizaciju prethodne tačke i da se u pripremama proračuna za 2022. godinu, sukladno procedurama, uvrsti (su)financiranje rada Skupštine građana i preporuka proisteklih iz procesa.	Gradsko vijeće Grad Mostar. Grad Mostar Nadležni Odjeli -Odjel za privredu, komunalne i inspeksijske poslove -Odjel za urbanizam i građenje - Odjel za organizaciju, pravne poslove, opću upravu, civilnu zaštitu i vatrogastvo	Usaglasiti Akcioni plan po preporukama i dati obrazloženje za (ne)mogućnosti provođenja pojedinačnih preporuka. Programom ZKP-a predvidjeti sredstva za implementaciju preporuka.	Implementacijom preporuka rješavanje niza problema iz područja čistoće Grada i javnih prostora.	Budžet za 2021. i 2022.godinu	2024.godina	/